

Статистичко истражување за структурата на заработувачката

ЦТ_АСЗ_А_МК_2021_1

Референтни метаподатоци според ESMS 2.0 структура

1	Контакт
1.1	Организација/ институција за контакт
	Државен завод за статистика
1.2	Организациска единица за контакт
	Одделение за плати
1.3	Лице за контакт
	Јане Мирчески
1.4	Звање на лицето за контакт
	Помлад соработник
1.5	Поштенска адреса
	ул. „Даме Груев“ бр. 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
1.6	Електронска адреса
	jane.mirceski@stat.gov.mk
1.7	Телефонски број
	0038923249428
1.8	Факс
	0038923111336
2	Ажурирање метаподатоци
2.1	Последна потврда на метаподатоците
	30/01/2020
2.2	Последна објава на метаподатоците
	30/01/2020

2.3 Последно ажурирање на метаподатоците

30/01/2020

3 Статистичка презентација**3.1 Опис на податоците**

Просечна годишна бруто-заработувачка; годишни бонуси и надоместоци; просечна бруто-заработувачка за октомври; просечна нето-заработувачка за октомври; просечна бруто-заработувачка од час за октомври; просечна нето-заработувачка од час за октомври; просечни социјални придонеси и даноци за октомври; просечен број на исплатени часови за октомври; просечен број на денови на годишен одмор во годината.

3.2 Систем на класификации

Национална класификација на дејностите - НКД Рев.2;

Национална класификација на занимањата, 2015;

Системот на образование во Република Македонија во однос на ISCED 2011 - Меѓународна стандардна класификација на образованието МСКОБ, 2013;

Номенклатура на територијалните единици за статистика - НТЕС, 2014.

3.3 Опфат на сектор/и

Сите сектори од А до О според НКД Рев.2, опфатени се деловни субјекти со 10 и повеќе вработени.

3.4 Статистички концепти и дефиниции

Просечната бруто-месечна заработувачка за референтниот месец (октомври 2018) ги опфаќа сите исплати во готово кои им се исплатени на вработените пред исплатата на одбитоците за социјални придонеси и даноци од страна на работодавецот на сметка на работникот. Овде влегуваат и бонусите кои се однесуваат на референтниот месец, исплатите за прекувремена работа, специјални исплати за работа во смени и сл. Исклучени се плаќањата кои не се однесуваат на референтниот месец (октомври), бонусите и додатоците кои не се исплатени вообичаено во кој било платен период (на пример, 13-та плата).

Просечната бруто-годишна заработувачка, покрај месечните бруто-заработувачки, ги покрива и сите нестандартни исплати кои не се исплаќаат вообичаено во некој од платните периоди (на пример, 13-та плата, празнични бонуси, тримесечни или годишни бонуси и сл.).

Просечна бруто-заработувачка од час претставува бруто-месечна заработувачка поделена со бројот на платени часови за референтниот месец.

Просечната нето-месечна заработувачка за референтниот месец (октомври 2018) ги опфаќа сите исплати во готово кои им се исплатени на вработените по исплатата на одбитоците за социјални придонеси и даноци од страна на работодавецот на сметка на работникот. Овде влегуваат и бонусите кои се однесуваат на референтниот месец, исплатите за прекувремена работа, специјалните исплати за работа во смени и сл. Исклучени се плаќањата кои не се однесуваат на референтниот месец (октомври), бонусите и додатоците кои не се исплаќаат вообичаено во кој било платен период (на пример, 13-та плата).

Просечна нето-заработувачка од час претставува нето-месечна заработувачка поделена со бројот на платени часови за референтниот месец.

Платените часови се однесуваат на бројот на фактички исплатените часови во текот на референтниот месец, а не на бројот на часови во стандарден работен месец. Фактички исплатените часови ги вклучуваат сите нормални и прекувремена часови работени и исплатени од работодавачот во текот на месецот. Платените, но неодрботени часови, се сметаат за исплатени часови (на пр., за годишен одмор, празници, платено боледување, платена обука, платено специјално отсуство).

Платените прекувремена часови во референтниот месец кои се содржат во вкупно платените часови се оние платени часови за дополнителна работа извршена надвор од вообичаеното работно време.

Годишни бонуси и надоместоци кои не се исплатени во секој исплатен период (се содржат во годишната бруто-заработувачка) се однесуваат на сите периодични, нередовни и исклучителни бонуси и други исплати кои не се карактеристични за вообичаениот период на исплата. Типичен пример се новогодишните бонуси и 13-тата плата, надоместоците за неискористено отсуство, бонусите за зголемена продуктивност и премиите од профит.

Број на денови за годишен одмор (според правото за годишен одмор) се однесува на бројот на платени денови на годишен одмор, исклучувајќи го боледувањето и државните празници, изразено во денови. Се опфаќа вкупниот број на платени денови за годишен одмор, вклучувајќи ги и тие кои му се даваат на вработениот за работниот стаж, извршувањето на посебни активности и сл.

3.5

Статистичка единица

Извештајни единици се деловните субјекти кои припаѓаат на сите сектори од А до О според НКД Рев.2, со 10 и повеќе вработени.

Единици на набљудување се вработените во деловните субјекти претходно споменати.

3.6

Статистичка популација

Сите вработени во деловните субјекти кои припаѓаат на сите сектори од А до О според НКД Рев.2, кои имаат 10 и повеќе вработени.

3.7 Референтна област

Република Македонија

3.8 Временска покриеност

Од 2010 година.

3.9 Базен период

4 Единица на мерење

Денари, број.

5 Референтен период

Година, 2018.

Месец (состојба 01.10.-31.10.2018).

6 Институционален мандат

6.1 Законски акти и други договори

Национални: Закон за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 31/20) и Програма за статистички истражувања 2018-2022 („Службен весник на Република Македонија“ бр. 22/18, 224/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 18/20 и 300/20).

Меѓународни: Регулатива бр.530/1999 на Советот на Европа, Регулатива бр.1916/2000 на Европската комисија и Регулатива бр.1738/2005 на Европската комисија.

6.2 Споделување на податоци

Временска серија на податоци од 2010 година преку eDAMIS до Евростат.

7 Доверливост

7.1 Доверливост - политика

Податоците се индивидуални, заштитени со Законот за државната статистика. Податоците што се прибираат од извештајните единици преку статистичките истражувања или индиректно, од административни или од други извори, се доверливи податоци и се користат исклучиво за статистички цели. Резултатот на статистичката обработка може, исто така, да генерира информации кои се сметаат за доверливи, на пример: анонимизирани индивидуални податоци, табели со многу ниско ниво на агрегација, како и сè уште необјавени податоци. Политиката за статистичка доверливост ги содржи

основните начела што се применуваат во ДЗС.

7.2 Доверливост - третирање на податоците

Секој индивидуален или личен податок, независно во која фаза на статистичка обработка се наоѓа, има третман на доверлив податок и може да се користи исклучиво за статистички цели. При објавувањето на податоците од ова истражување на агрегирано ниво, не се јавува потреба за дополнително третирање на податоците заради обезбедување статистичка доверливост.

8 Политика за објавување

8.1 Календар на објавување

Објавувањето на податоците е во согласност со Календарот на навременост кој се објавува на веб-страницата на Државниот завод за статистика. Календарот на навременост се подготвува еднаш годишно, пред почетокот на календарската година, а се ажурира квартално.

8.2 Пристап до Календарот на објавување

<https://www.stat.gov.mk/Kalendar.aspx>

8.3 Кориснички пристап

Во согласност со Политиката за дисеминација, сите корисници имаат еднаков пристап до статистичките податоци во исто време. Податоците се објавуваат на веб-страницата истовремено за сите корисници кои се информираат од Календарот на навременост и ниеден корисник нема привилегиран третман.

9 Фреквенција на дисеминација

Четиригодишна.

10 Достапност и јасност

10.1 Соопштенија

Четиригодишно соопштение: „Структура на заработувачката на вработените, 2018“.

Број на прегледи од веб страницата - 315.

https://www.stat.gov.mk/pdf/2019/4.1.19.117_mk.pdf

10.2 Публикации

Од 2018 година наместо .pdf публикација се премина на онлајн публикациони табели во МакСтат базата на податоци.

10.3 Онлајн база на податоци

МАКСтат база на податоци достапна на веб-страницата на ДЗС.

Број на прегледи на табелите од МакСтат базата - 315.

<http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef>

10.4 Пристап до микроподатоци

Во согласност со Законот за државната статистика (член 41) и со Политиката за пристап до анонимизирани микроподатоци за научно-истражувачки цели, податоците што се прибрани за потребите на официјалната статистика може да се користат за научно-истражувачки цели ако не е загрозувана нивната директна или индиректна идентификација, т.е. откривањето на индивидуалноста на податокот. Пристапот до микроподатоци евозможен само во просторија на ДЗС, а врз основа на претходно доставено и одобрено барање и потпишан договор.

<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=22>

10.5 Друго

Податоците од истражувањето се испраќаат во Евростат и тие се објавени на веб-страницата на оваа институција.

10.6 Документација за методологијата

Методолошките објаснувања се објавени на веб-страницата на Државниот завод за статистика.

<http://www.stat.gov.mk/MetodoloskiObjasSoop.aspx?id=113&rbrObl=14>

10.7 Документација за квалитетот

Подготвен е извештај за квалитет во ESQRS формат којшто е испратен до Евростат преку ESS Metadata Handler.

11 **Управување со квалитет**

11.1 **Обезбедување на квалитетот**

Посветеноста на ДЗС за обезбедување на квалитет на производите и на услугите е содржана во Законот за државната статистика, Стратегијата на Државниот завод за статистика (<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=6>) и Политиката за квалитет на Државниот завод за статистика (http://www.stat.gov.mk/pdf/Politika_za_kvalitet_mk.pdf), како и во постојаните напори за усогласување со Кодексот на работа на европската статистика.

Главните аспекти и процедури за управување со квалитет во фазите и потпроцесите од Статистичкиот бизнис процес модел, како и добрите практики и насоките за обезбедување на квалитет се документирани во интересен документ „Упатство за обезбедување на квалитет на статистичките процеси“.

Потребните влезни и излезни метаподатоци, како и релевантните индикатори за квалитет за одделни потпроцеси, се опишани во документот „Насоки за менаџерите на статистички истражувања“.

11.2 **Оценка на квалитетот**

12 **Релевантност**

12.1 **Потреби на корисниците**

Податоците за структурата на заработувачката се основни статистички податоци неопходни за следење на промените на пазарот на трудот.

Национални корисници се Владата и другите државни органи, медиумите, истражувачите, студентите.

Најзначајни меѓународни корисници се Евростат, Светска банка, Меѓународниот монетарен фонд, Меѓународната организација на трудот итн.

Корисниците се заинтересирани за заработувачките по занимања и различни социодемографски карактеристики како што се: возраст, пол, степен на образование, работен стаж, и нивното влијание врз состојбата на различните групи на занимања на пазарот на трудот. Исто така, јазот во заработувачката помеѓу жените и мажите е важен индикатор кој се пресметува од Анкетата за структура на заработувачката.

12.2 **Задоволство на корисниците**

Државниот завод за статистика спроведува Анкета за задоволство на корисниците на ниво на статистичка област. Оваа Анкета се спроведува на секои три години, при што

последната спроведена Анкета е во 2019 година.

<https://www.stat.gov.mk/pdf/Anketa2019.pdf>

12.3 **Комплетност**

Во однос на индикаторите кои се предвидени според Регулативата на Европската комисија, ДЗС обезбедува 100% од нив.

13 **Точност и веродостојност**

13.1 **Севкупна точност**

Точноста на податоците се обезбедува преку преземање на мерки за намалување на примерочните и/или непримерочните грешки, како и дополнителна споредба и анализа на податоците пред тие да бидат објавени.

13.2 **Примерочни грешки**

Коефициентите на варијација на главните варијабли се движат од 0.05 до 2.94.

Бруто-годишна заработувачка - 0.85

Бруто-заработувачка октомври 2018 - 0.65

Приходи од прекувремена работа, октомври 2018 - 2.94

Годишни бонуси и надоместоци -1.66

Просечен број на исплатени часови во октомври 2018 - 0.05

Просечен број на прекувремени часови - 2.02

13.3 **Непримерочни грешки**

14 **Навременост и точност**

14.1 **Навременост**

T+270.

14.2 **Точност**

Податоците се објавени во утврдените рокови во согласност со Календарот на навременост.

15 **Кохерентност и споредливост**

15.1 Географска споредливост

Постои географска споредливост на дисеминираните податоци на национално ниво и на ниво на региони. Во однос на географската споредливост со останатите европски земји, исто така, е обезбедена споредливост бидејќи податоците се прибираат во согласност со европските регулативи.

15.2 Временска споредливост

Обезбедена е споредливост на податоците од 2010 година, без прекин во временската серија.

Број на референтни периоди во временската серија - 3.

15.3 Меѓудоменска кохерентност

Податоците се кохерентни.

Податоците се споредени на макро ниво со просечната месечна исплатена бруто-плата по вработен и просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во истиот референтен период, октомври 2018, од истражувањето „Месечно статистичко истражување за вработени и плати ТРУД.1“.

Имајќи предвид дека истражувањето е спроведено со користење на комбиниран метод за прибирање на податоците, односно со помош на податоци од административни извори, и за одредени прашања со прашалници, направена е споредба на годишните и месечните податоци.

15.4 Внатрешна кохерентност

Внатрешната кохерентност на податоците е обезбедена.

16 Трошок и оптовареност

Имајќи предвид дека одредени варијабли потребни за истражувањето беа добиени од административни извори и прашалникот беше скратен, оптоварувањето на испитаниците беше намалено во споредба со минатите истражувања.

17 Ревизија на податоците**17.1 Политика за ревизија на податоците**

Во согласност со Политиката за ревизија на податоци во ДЗС.

<http://www.stat.gov.mk/ZaNas.aspx?id=25>

17.2 Практика за ревизија на податоците

Нема ревизии во АС3 2018 година.

18 Статистичка обработка**18.1 Извори на податоци**

1) Анкетата за структурата на заработувачката, 2018 е спроведена со користење на комбиниран метод за прибирање на податоците, односно со помош на податоци од административни извори (Управа за јавни приходи и Агенција за вработување), и за одредени прашања со прашалници кои се доставени до извештајните единици од кои се состои примерокот.

2) За рамка за избор на примерокот во Анкетата за структурата на заработувачката се користи Статистичкиот деловен регистар со ажурирана состојба од декември 2018 година, односно податоците за деловните субјекти: матичен број, дејност, големина, статус на активност, податок за број на вработени, итн.

Во примерокот се избрани 3626 деловни субјекти, така што малите деловни субјекти бираат 10 вработени, средните 30 и големите деловни субјекти бираат 50 вработени. Стратификацијата е направена според големината на деловниот субјект (мали деловни субјекти со 10-49 вработени, средни деловни субјекти со 50-249 вработени, и големи деловни субјекти со 250 и повеќе вработени), според секторите на дејности и според регионите во Република Македонија.

18.2 Фреквенција на прибирање податоци

Четиригодишна.

18.3 Прибирање на податоците

1) Податоците од Управата за јавни приходи и од Агенцијата за вработување се преземаат електронски.

2) Статистичкиот прашалник „Анкета за структурата на заработувачката, 2018“ (АСЗ), го пополнуваат деловните субјекти со методот на самополнување и го доставуваат во хартиена форма по пошта преку регионалните одделенија за статистика.

18.4 Проверка на податоците

Проверка на податоците се врши во согласност со дефинираните критериуми за контрола. Првична проверка на податоците се врши од страна на супервизорите во регионалните одделенија при добивање на пополнетите прашалници, а потоа и во стручното одделение. При внесот на податоците од прашалниците во апликацијата, постои логичка контрола. Потоа се проверува опфатот и стапката на одговор, се проверуваат и анализираат податоците преземени од административните извори, и на крај се применуваат и одредени валидациски правила препорачани во регулативите на ЕУ.

Пондери: Агрегираните податоци се добиваат со пондерирање на податоците од примерокот. Пондерите се пресметани по НКД Рев.2 и големината на деловните субјекти, и се прилагодени со цел единиците за кои има одговор да бидат репрезентативни и за

оние единици кои не дале одговор.

18.5	Компилирање податоци
-------------	-----------------------------

18.6	Прилагодување
-------------	----------------------

Не се прави израмнување на податоците.

19	Коментар
-----------	-----------------

A.1	Анекси
------------	---------------